

Seg skal i saa Henseende anføre et Par Citater af det af mig tidligere nævnte Ugeblad for jødiske Theologer „Ben Chananja“, som udkommer i Szegedin i Ungarn. Det hedder saaledes deri: „Befalet i Religionen er det ikke, at Eden skal aflægges med bedækket Hoved“. Et andet Sted hedder det: „Om den Sværgende vil bedække Hovedet eller ikke, bør overlades til ham selv“, og et tredje Sted hedder det: „Rabbi Sserlein (15de Aarhundrede) blev spurgt, om Eden turde aflægges med blottet Hoved, hvortil man vilde tvinge Jøderne i Breslau. Han svarede, at et Forbud herimod ikke fandtes antydet nogetsteds“. Seg mener altsaa, at vi kunne meget roligt ogsaa tage denne Formalitet bort og overlade det til Jødens religiøse Følelse, om han vil forlange at have Hovedet bedækket eller ikke, og at vi sørge tilstrækkeligt for ham, naar vi sige, at ingen Dommer eller Dvirghedsperson i saa Fald maa nægte ham det.

Safs: Seg kunde tage en Deel af, hvad den ærede Ordfører har anført imod mit Forslag, til Indtægt for samme. Seg er gaaet ud fra den Betragtning, at Ebsaflæggelsen for Jøden er en religiøs Handling. Enhver Paakaldelse, enhver Nævnelse af et af de guddommelige Navne — vi vide, at Jøden har andre Benævnelser end vi, at han ikke nævner Jehovah, at han ikke nævner — ja, det er vel ikke værd at komme ind paa det altfor Lærde. — nok er det, at han har andre Benævnelser end vi, og at enhver af dem, naar den stæer offentlig, for ham er en religiøs Handling; altsaa en Paakaldelse af Guddommen, det er Ebsaflæggelsen hos ham; men en saadan Paakaldelse af Guddommen, som kan sættes i Sammenligning med Bønnen, er udtrykkelig forbudt af Maimonides, som dog er en Autoritet for Jøderne, uden forsaavidt den stæer med bedækket Hoved. Seg kan tjene den ærede Ordfører i at nævne den Bog, — det er forresten temmelig ligegyldigt — hvort det staaer, det er nemlig i Forklaringen af Talmud, det er der ligefrem befale, at Jøden skal, naar han nævner Guds Navn, have sit Hoved bedækket. Den Mand, jeg nævnte, (Ordføreren: Naar levede han?) er en af de ældste Rabbinere,

ældre end nogen af dem, den ærede Ordfører har omtalt. (Madvig: Han levede i det 12te Aarhundrede), og han støtter sig, som bekendt, med Hensyn til hvad han har skrevet, til endnu ældre Rabbinere. Er dette nu saaledes vedtaget, saa bliver det Allmindelige, at det er en religiøs Handling, og naar den ærede Ordfører sagde, at man skulde bestræbe sig for at sjerne Alt, hvad der er overflødigt, saa har jeg allerede bemærket, at noget Overflødigt har man dog ladet staae, nemlig Oprættning af Haanden. Dette er aldeles overflødigt, og jeg troer, at enhver Jøde, i Særdeleshed enhver gammel troende Jøde, vil give mig Ret i, at det er langt mere overflødigt, da det er intetsigende, at oprække Haanden, end at have Hovedet bedækket ved Edens Afleggelse. Det er altsaa dette, jeg holder meest paa, og som jeg vil anbefale til det høitærede Things Vedtagelse. — Hvad Ordet „Amen“ angaaer, som den høitærede Justitsminister har omtalt, da har jeg allerede erklæret, at jeg ikke lægger saa særdeles Vægt derpaa, men jeg maa dog bemærke, at er Eden en religiøs Handling, og er den at sammenligne med enhver Paakaldelse af Guds Navn, da er den for Jøden at sammenligne med en Bøn, og Ordet „Amen“ er da ikke overflødigt og vil ingenlunde, som den ærede Ordfører bemærkede, blive en Gjen tagelse af Eden, det vil kun, naar En siger: „Seg sværger, saasandt hjælpe mig Gud“, være en Stadfæstelse af eller netop et Eftertryk, der lægges paa de sidste Ord, og bethyde: „Ja, vissefelig, saasandt hjælpe mig Gud!“ Hvortid man nu vil ansee det for overflødigt eller ikke, kan jeg ikke sige; jeg anseer det imidlertid ikke for saa overflødigt, jeg anseer det for en god Bekræftelse, et godt Bekræftelsesord, der kan være meget passende paa den Plads, og jeg veed, at der er Mange, som dele min Mening derom. Med Hensyn til Betydningen af Ordet „Amen“, og navnlig hvad angaaer det, der blev bemærket af den ærede Justitsminister, da er det ligefrem, at der kan svares „Amen“ baade til det, som en Anden siger og anfører, og ligeledes til det, som man selv siger og anfører. I begge Tilfælde kan det bruges og bruges i sin fulde Betydning og med sin fulde Ret. — Seg skal endnu kun an-